

POSTANOWIENIE

29 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 29 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku I. K.

z udziałem A. M. i R. M.

o dział spadku, podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności,

na skutek skargi kasacyjnej I. K. i A. M.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z 20 kwietnia 2023 r., II Ca 33/23,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. orzeka, że każdy z uczestników postępowania kasacyjnego ponosi koszty tego postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 20 kwietnia 2023 r., Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej, w sprawie z wniosku I. K. z udziałem A. M., R. M., o dział spadku, podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności, na skutek apelacji wnioskodawczyni i uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż. z 3 listopada 2022 r., z urzędu sprostował zaskarżone postanowienie (pkt I); oddalił apelację (pkt II) i orzekł o kosztach postępowania (pkt III).

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiodła wnioskodawczyni i uczestniczka postępowania, zaskarżając postanowienie w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Przedmiotowa skarga kasacyjna została obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, a zatem podlegała odrzuceniu. Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie.

W ocenie Sądu Najwyższego powyżej wymienione elementy mają charakter konstrukcyjny (podobnie jak te z art. 398⁴ § 1 k.p.c.). Braki te należy traktować jako nieusuwalne. Taki wniosek można wysnuć z orzecznictwa SN powstałego w kontekście nieobowiązujących już przepisów odnoszących się do kasacji. (zob. postanowienie SN z 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01; 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00).

W przedmiotowej skardze kasacyjnej zawarto jedynie nieprecyzyjnie sformułowany wniosek, ale nie wyodrębniono uzasadnienia do tego wniosku. W skardze wskazano: „... wnoszę o ... przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż skarga jest oczywiście uzasadniona, a w szczególności wobec oczywistego naruszenia prawa materialnego”.

W orzecznictwie SN wskazuje się, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. postanowienia SN z 22 maja 2024 r., I CSK 786/24).

Biorąc powyższe pod uwagę, nie ma możliwości pośredniego wyartykułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z innych wniosków formalnych. W konsekwencji tego nie można w treści uzasadnienia skargi kasacyjnej doszukiwać się fragmentów mogących wskazywać na uzasadnienie podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W kontekście powyższego należy przypomnieć, iż złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiście naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003

W przedmiotowej sprawie, w uzasadnieniu skargi kasacyjnej, w ogóle nie zawarto odniesienia do wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. Niemożliwe jest zatem ustalenie argumentów przemawiających za uznaniem, iż skarga jest oczywiście uzasadniona.

4. Ubocznie należy wskazać, iż skargą kasacyjną zostało objęte całe postanowienie, a więc również ta część, w której Sąd Okręgowy z urzędu sprostował postanowienie sądu pierwszej instancji. Nie jest to rozstrzygnięcie niekorzystne dla wnioskodawczyni i uczestniczki, co czyni skargę skierowaną przeciwko temu rozstrzygnięciu za niedopuszczalną ze względu na brak

pokrzywdzenia (*gravamen*). Zatem w tej części skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (zob. uchwałę 7 sędziów SN – zasadę prawną z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108).

5. Na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu już na etapie badania jej przez Sąd drugiej instancji. Taka sytuacja jednak nie nastąpiła, zatem na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

6. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

r.g.